

Domov mládeže
Školní vzdělávací program

OBSAH

1 Úvodní identifikační údaje.....	3
2 Úvod.....	4
3 Charakteristika domova mládeže.....	5
4 Materiální, personální a ekonomické podmínky.....	6
4.1 Materiální podmínky.....	6
4.2 Personální podmínky.....	7
4.3 Ekonomické podmínky vzdělávání.....	7
5 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a studentů.....	9
5.1 Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků a studentů, hygienu a požární prevenci 9	
5.2 Podmínky pro psychosociální bezpečnost žáků.....	10
6 Podmínky umístování do domova mládeže.....	11
6.1 Legislativní rámec.....	11
6.2 Kritéria pro umístování do domova mládeže.....	11
6.3 Postup po přijetí.....	12
6.4 Ukončení umístění v domově.....	12
7 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.....	13
7.1 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	13
7.2 Vzdělávání mimořádně nadaných a talentovaných žáků.....	14
8 Charakteristika vzdělávání v domově mládeže.....	15
8.1 Cíle vzdělávání.....	15
8.2 Výchové a vzdělávací strategie.....	21
8.3 Formy a metody vzdělávání.....	22
8.4 Obsah vzdělávání.....	23
8.5 Časový plán vzdělávání.....	24

1 ÚVODNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy:	Konzervatoř, Teplice, Českobratrská 15, p.o.
Adresa školy:	Českobratrská 862/15, Teplice 41501
IČ:	61515779
Zřizovatel školy:	Ústecký kraj
Sídlo zřizovatele školy:	Velká Hradební 3118/48, 400 02, Ústí nad Labem
Název školního vzdělávacího programu:	Domov mládeže
Platnost školního vzdělávacího programu:	od 1. 9. 2019
Ředitelka školy:	Mgr. Kateřina Boudníková
Kontakty:	Ivana Novotná
Telefon:	(+420) 777 482 599
E-mail:	dm@konzervatorteplice.cz
Web:	www.konzervatorteplice.cz

Mgr. Kateřina Boudníková
ředitelka školy

2 ÚVOD

Podle § 3 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a dalším vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se vzdělávání ve školách i školských zařízeních uskutečňuje podle školních vzdělávacích programů (dále jen „ŠVP“). Podle § 5 odst. 2 školského zákona ŠVP pro vzdělávání, pro nějž není vydán rámcový vzdělávací program, stanoví zejména konkrétní cíle vzdělávání, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání, podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání, včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále stanoví popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví, za nichž se vzdělávání ve školském zařízení uskutečňuje. Podle § 287 odst. 1 písm. d) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, jsou školní vzdělávací programy součástí dokumentace školy.

Vzhledem k výše uvedeným ustanovením a v souladu s § 5 odst. 3 vydává ředitelka p.o. Konzervatoř, Teplice, Českobratrská 15 (dále jen „škola“), školský vzdělávací program domova mládeže při této škole.

ŠVP se vydává na dobu neurčitou s účinností od 1. 9. 2019. Jeho případná aktualizace bude probíhat formou zveřejnění platného znění.

3 CHARAKTERISTIKA DOMOVA MLÁDEŽE

Domov mládeže se nachází v klidné čtvrti města Teplice poblíž školy a přibližně 10 minut od vlakového a autobusového nádraží. Naproti hlavní budově domova mládeže se nachází reprezentační budova teplické konzervatoře - Diplomat, ve které jsou zřízeny v horním patře ubytovací kapacity pro zletilé dívky a v prostředním patře pěvecké třídy pro výuku klasického zpěvu a souvisejících předmětů. V přízemí této budovy se nachází velký a malý sál, kde jsou pořádány koncerty, semináře, přednášky a též tam probíhají maturitní zkoušky a absolutoria. V suterénu budovy Diplomat je zřízena výdejna jídel, ve které se stravují také žáci ubytovaní na domově mládeže.

V souladu s § 2 vyhlášky č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), domov mládeže poskytuje žákům a studentům školy ubytování, výchovně vzdělávací činnost a zajišťuje jim stravování. Formou zájmových činností vede žáky a studenty k plnohodnotnému využívání volného času.

Celková kapacita domova mládeže zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení je 74 lůžek. Žáci a studenti jsou ubytováni na 1 – 4 lůžkových pokojích odděleně podle pohlaví. V hlavní budově domova mládeže je kapacita 60 lůžek a jsou zde ubytováni chlapci a děvčata zvláště na jednotlivých patrech. V protější budově domova mládeže – Diplomatu - jsou ubytovány pouze plnoleté žákyně a studentky na 1 – 4 lůžkových pokojích při celkové kapacitě 14 lůžek.

Ubytovaní žáci a studenti jsou rozděleni do výchovných skupin v souladu s výše uvedenou vyhláškou, rozdělení žáků a studentů do skupin provádí na začátku školního roku vedoucí vychovatelka.

Školní stravování zajišťuje škola v souladu s § 122 odst. 4 školského zákona a § 2 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů, smluvně u jiné příspěvkové organizace Ústeckého kraje, která poskytuje stravovací služby, konkrétně u p.o. Hotelová škola, obchodní akademie a Střední průmyslová škola, Teplice, Benešovo náměstí 1.

4 MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY

4.1 MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Domov mládeže disponuje celkem 29 ložnicemi, z toho v hlavní budově domova mládeže se nacházejí 2 1lůžkové pokoje, 11 2lůžkových pokojů, 8 3lůžkových pokojů a 3 4lůžkové pokoje. V protější budově domova mládeže – Diplomat - se nachází 1 1lůžkový pokoj, 3 3lůžkové pokoje a 1 4 lůžkový pokoj.

Vybavení domova mládeže vychází z vyhlášky č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Pokoje jsou standardně vybaveny lůžky a palandami s úložným prostorem, policemi, šatními skříněmi, psacími stoly, úložnými kontejnery, židlemi, lampičkami a věšákovou stěnou. Hygienická zařízení – WC a koupelny se sprchami – jsou společná pro každé patro. Počet hygienických zařízení odpovídá kapacitě domova mládeže podle hygienických předpisů. Každý ubytovaný student má k dispozici vlastní botník. Výměna ložního prádla se provádí jednou za 14 dní.

V obou budovách domova mládeže je k dispozici společenská místnost vybavená TV, DVD, společenskými hrami, kulečnickem, klavírem a sedacím nábytkem. Společenské místnosti slouží k odpočinku, k přípravě na vyučování, ke společným setkáním a jiným individuálním potřebám studentů. V hlavní budově mohou všichni ubytovaní studenti využívat také kuchyňku, která je vybavena potřebnými kuchyňskými elektrospotřebiči (mikrovlonná trouba a rychlovarná konvice) a dalšími kuchyňskými potřebami. V budově Diplomat je ubytovaným k dispozici mikrovlonná trouba, toustovač, varná konvice a lednice. K domovu mládeže náleží také zahrada a hřiště vhodné ke sportovnímu a relaxačnímu využití. Pro přípravu na vyučování a volný čas mohou ubytovaní využívat také počítačovou učebnu školy. Ubytování mohou pro přípravu na vyučování využívat i specializované učebny školy (vybavené hudebními nástroji), případně mohou, po poučení o pravidlech bezpečnosti a na vlastní zodpovědnost, ve volném čase využít tělocvičnu a posilovnu školy. Toto využití je pro žáky a studenty školy zdarma.

V přízemí hlavní budovy domova mládeže se nachází vychovatelna, která je vybavena pracovními stoly, počítačem s připojením k internetu, telefonem, kancelářským nábytkem, úložným nábytkem, lůžkem a malým kuchyňským koutem s lednicí a s elektrospotřebiči. Vychovatelé mají k dispozici vlastní sociální zařízení, včetně sprchy.

Dle vnitřního řádu domova mládeže mají studenti povinnost zacházet šetrně s veškerým majetkem domova mládeže a v případě způsobené škody jsou povinni škodu uhradit. Ubytování studenti jsou každodenně vedeni k udržování pořádku na pokojích a udržování čistoty na WC. Vychovatelky provádějí každý den kontrolu pořádku na pokojích a dohlížejí na včasnou výměnu ložního prádla.

Školní stravování se zajišťuje v souladu s § 122 odst. 4 školského zákona a § 2 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů, smluvně u jiné osoby poskytující stravovací služby, konkrétně u p.o. Ústeckého kraje Hotelová škola, Obchodní akademie a Střední průmyslová škola, Teplice, Benešovo náměstí 1, která zajišťuje

stravování ve výdejně jídel v budově Diplomat, Chelčického 1600/3. Pro ubytované je zajištěno celodenní stravování (snídaně, oběd, večeře). K obědu mohou žáci a studenti vybírat ze 3 druhů jídel, z nichž jedno jídlo je vegetariánské. Ve vstupní hale školy jsou k dispozici dva nápojové automaty na teplé a studené nápoje.

4.2 PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

V domově mládeže jsou studenti pod odborným dohledem vedeni k výchově a vzdělávání pozitivním přístupem vychovatelek. Pedagogičtí pracovníci vykonávající přímou pedagogickou činnost v domově mládeže musí splňovat předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků stanovených v § 3 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tj. svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost, znalost českého jazyka a odbornou kvalifikaci pro jimi vykonávanou přímou pedagogickou činnost.

Pedagogické pracovníky domova mládeže tvoří jedna vedoucí vychovatelka a dvě další vychovatelky. V souladu se zákonem o pedagogických pracovnících stanovuje ředitelka školy týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti. V případě tzv. veřejných škol a školských zařízení tento rozsah stanoví podle nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, které pro vychovatele domova mládeže určuje týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti v rozpětí 30 až 32 hodin týdně. Ředitelka školy stanovila pro vychovatelky domova mládeže týdenní rozsah na 32 hodin týdně.

Vedení školy a domova mládeže klade důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků formou seminářů, vzdělávacích kurzů nebo formou samostudia. Další vzdělávání pracovníků domova mládeže je zaměřeno zejména na seznamování se s aktivitami určenými pro žáky a studenty a jejich rozvoj, jejich specializaci při vedení zájmových útvarů, řízení pedagogických pracovníků, školskou a obecnou legislativu, problematiku prevence rizikového chování žáků, vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a v oblasti požární ochrany.

Pedagogičtí pracovníci využívají k dalšímu vzdělávání zejména volno k samostudiu upravené v § 24 odst. 7 zákona o pedagogických pracovnících dle vlastních studijních zájmů. V případě zájmu, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody nebo účast na jiném dalším vzdělávání, je možné se dalšího vzdělávání účastnit i v jiné době.

4.3 EKONOMICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Finanční zabezpečení činnosti domova mládeže je zajišťováno zřizovatelem formou příspěvku na provoz, pro který je každoročně stanoven normativ na ubytovaného žáka. Druhým zdrojem financí pro činnost domova mládeže je doplňková činnost školy, na které se domov mládeže podílí, a to komerčním ubytováním zejména v době, kdy na domově mládeže nejsou ubytováni

žáci a studenti, tj. zejména v době letních, podzimních, pololetních, jarních, a velikonočních prázdnin, případně v době, kdy běžně neprobíhá školní výuka.

V souladu s ustanovením §5 vyhlášky č.108/2005 Sb. O školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, činí výše úplaty za školské služby ubytování:

V 1 – až 3 lůžkovém pokoji 1 100 Kč měsíčně / lůžko

Ve 4 lůžkovém pokoji 900 Kč měsíčně / lůžko

Výše úplaty za školské služby stravování vychází z ustanovení § 5 vyhlášky č. 107/2005 Sb. O školním stravování, ve znění pozdějších předpisů, a činí 23 Kč za snídani, 24 Kč za oběd a 24 Kč za večeři.

5 PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ ŽÁKŮ A STUDENTŮ

Povinnost škol a školských zařízení zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků a studentů vyplývá zejména z § 29 školského zákona. Dalšími předpisy, které se problematiky dotýkají, jsou: vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů a metodické pokyny MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení.

Škola a domov mládeže v rámci zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a studentů zároveň působí na žáky směrem ke zvyšování jejich odpovědnosti za své chování i způsobu života. Problematika bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a studentů úzce souvisí se vzděláváním ke zdraví, s prevencí šikany a dalšího rizikového chování. Výchova ke správnému životnímu stylu je nedílnou součástí výchovy a vzdělávání. Součástí výchovy ke správnému životnímu stylu je i správná výživa žáků, kterou škola a domov mládeže zajišťují v souladu s platnými právními předpisy.

5.1 PODMÍNKY PRO BEZPEČNOST A OCHRANU ZDRAVÍ ŽÁKŮ A STUDENTŮ, HYGIENU A POŽÁRNÍ PREVENCI

- Seznámení žáků s Vnitřním řádem domova mládeže,
- seznámení žáků a studentů se zásadami bezpečnosti a zásadami prevence před možným ohrožením zdraví a ohrožením bezpečnosti při vykonávaných činnostech,
- nezávadný stav objektů a zařízení a jejich údržba, pravidelná technická kontrola a revize,
- bezpečné a hygienické prostředí v souladu s platnými bezpečnostními a hygienickými normami (odpovídající osvětlení, teplo, čistota, větrání, hlučnost, nábytek atd.),
- vyhledávání a hodnocení rizik a následné přijetí opatření k jejich prevenci,
- vedení příslušné dokumentace v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a studentů, v oblasti požární ochrany a hygienických předpisů,
- zlepšování vzdělávacího prostředí dle požadavků hygienických předpisů,
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, poskytování první pomoci, kompetence vychovatelů v oblasti první pomoci a bezpečnosti a ochrany zdraví,
- ochrana žáků před násilím, šikanou, včetně kyberšikany a zneužívání sociálních sítí, agresivitou a jinými negativními jevy,
- vytváření prostředí a vzdělávacích podmínek podporujících zdraví a zdravý životní styl (vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody),
- vhodný režim dne (vhodný studijní, stravovací a pitný režim).

5.2 PODMÍNKY PRO PSYCHOSOCIÁLNÍ BEZPEČNOST ŽÁKŮ

- Vytváření klidného prostředí a příznivého sociálního klimatu v domově mládeže – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, uznání, spolupráce a pomoc žákům, sounáležitost s domovem mládeže,
- respekt k osobě žáka a jeho osobním problémům,
- výchovná a vzdělávací činnost vycházející ze zájmu žáka, sledování všestranného rozvoje žáka a jeho prospěchu,
- věková přiměřenost,
- motivující ohodnocení,
- ochrana žáků a studentů před rizikovým chováním, násilím a šikanou,
- spoluúčast (participace) žáků na životě domova mládeže,
- budování komunity žáků a studentů na principu svobody, odpovědnosti, spravedlnosti, spolupráce a na dodržování společných pravidel,
- informovanost žáků a studentů a zákonných zástupců nezletilých žáků o činnosti domova mládeže.

6 PODMÍNKY UMÍSTOVÁNÍ DO DOMOVA MLÁDEŽE

6.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Podmínky pro umístování uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání v domově mládeže jsou legislativně ukotveny školským zákonem a zejména § 4 vyhlášky. Státní občané České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie mají rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace.

Do domova mládeže jsou přijímáni (umístováni) žáci a studenti školy (výjimečně jiných středních škol) na základě podání přihlášky do domova mládeže v termínu stanoveném školou. V případě volné kapacity lze přijmout žáka nebo studenta k ubytování i po uvedeném termínu.

O umístění žáka či studenta do domova mládeže vždy na období jednoho školního roku rozhoduje škola. Rozhodnutí je písemně doručováno žadateli nebo jeho zákonným zástupcům.

6.2 KRITÉRIA PRO UMÍSTOVÁNÍ DO DOMOVA MLÁDEŽE

Přednostně jsou do domova mládeže umístováni žáci a studenti školy.

Pokud by pro přijetí žáků nebo studentů nebyla dostatečná kapacita, přihlédne škola v souladu s ust. § 4 odst. 1 vyhlášky ke vzdálenosti místa jejich bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

Pokud nebude kapacita domova mládeže vyčerpána, přijímají se dále ti žáci a studenti, kteří byli na domově mládeže ubytováni v předchozím roce. Škola nemusí přijmout k ubytování žáky nebo studenty, kteří v předchozím roce byli v domově mládeže ubytováni, jestliže tito závažně porušili vnitřní řád domova mládeže.

Pokud by pro přijetí těchto žáků nebo studentů nezbývala dostatečná kapacita, přihlédne škola v souladu s ust. § 4 odst. 1 vyhlášky ke vzdálenosti místa jejich bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

Pokud bude po přijetí výše uvedených uchazečů možné přijmout uchazeče další, budou přijímáni se zohledněním vzdálenosti místa jejich bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

Škola si vyhrazuje přijetí žáků tak, aby v případě naplnění kapacity domova mládeže mohla přijmout uchazeče tak, aby došlo k plnému obsazení pokojů uchazeči stejného pohlaví.

6.3 POSTUP PO PŘIJETÍ

Podmínky pro přijetí do domova mládeže jsou zveřejněny na webových stránkách školy, kde jsou uvedeny i kontakty pro osobní a písemné jednání s uchazeči a zákonnými zástupci.

Přijatí žáci a studenti dostávají po přijetí dokument, ve kterém jsou informováni o domově mládeže, stravování, dalších úplatných službách, způsobu úhrady ubytování a stravování, stručném režimu dne domova mládeže, právech a povinnostech ubytovaných a kontaktech na vedení školy. Uvedené informace mohou být poskytovány v elektronické podobě.

Při umístování žáků do jednotlivých pokojů je dle možností respektován výběr spolubydlících na základě vlastního přání žáků a studentů nebo zákonných zástupců.

6.4 UKONČENÍ UMÍSTĚNÍ V DOMOVĚ

K ukončení umístění v domově mládeže dochází na základě:

- písemné odhlášky podepsané zákonným zástupcem nezletilého žáka, případně zletilým žákem, odevzdané minimálně s jednoměsíčním předstihem,
- opakovaného neuhrazení úplaty za ubytování ve stanoveném termínu, nebyl-li dohodnut jiný termín úhrady,
- zanechání, přerušování nebo ukončení vzdělávání na škole (případně na jiné střední škole),
- přestěhování do místa, kde právnická osoba vykonává činnost školy, která ubytovanému poskytuje vzdělávání,
- vyloučení z domova mládeže podle § 31 školského zákona.

Při podmíněném vyloučení z domova mládeže se postupuje ve správním řízení v souladu se školským zákonem a školním řádem školy.

7 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

7.1 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je legislativně ukotveno v § 16 školského zákona, vyhlášce č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Aplikace ustanovení § 3 odst. 3 vyhlášky nepřichází na domově mládeže v úvahu.

Školský zákon jednoznačně stanovuje princip práva na individuální přístup k žákům a ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve smyslu školského zákona žáci se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je v domově mládeže poskytována individuální péče v rámci jejich potřeb. Při zajištění individuální péče vychovatelky spolupracují se zákonnými zástupci žáka a s výchovným poradcem školy, příp. metodikem prevence školy (příp. s výchovným poradcem a metodikem prevence kmenové školy konkrétního žáka).

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním souvisí především se znalostí rodinného zázemí žáků. Sociálním znevýhodněním se dle školského zákona rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, v postavení azylantů, imigranti atd. U těchto žáků a studentů se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin přichází v úvahu jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty. Pedagogičtí pracovníci, ale i ostatní žáci, se seznamují se sociálně kulturními zvláštnostmi žáků, aby byli schopni pochopit jejich projevy a problémy a volit vhodné pedagogické metody a společenský přístup k nim.

Prostředkem pro zvýšení aktivity ve vzdělávání je motivace k učení a pozitivní klima ve škole i v domově mládeže. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků, k ní slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit (stolní hry, kulečnick, tematicky zaměřené výtvarné a rukodělné činnosti), případně využití tělocvičny a posilovny v hlavní budově školy pro sportovní aktivity.

Vychovatelky na domově mládeže průběžně identifikují žáky a studenty se špatným prospěchem a s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání. Práce se žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí spočívá především v jejich motivaci k učení a vzdělávání.

7.2 VZDĚLÁVÁNÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH A TALENTOVANÝCH ŽÁKŮ

V souladu s § 17 odst. 1 školského zákona školy a školská zařízení vytvářejí podmínky pro rozvoj nadaných žáků a studentů. Individuální přístup k talentovaným a nadaným žákům a studentům je žádoucí nejen pro žáky a studenty samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mezi mimořádně nadané žáky nepatří pouze žáci s mimořádnými schopnostmi uměleckými – jejichž vyšší výskyt lze na škole očekávat – ale i žáci s mimořádně vysokou úrovní výkonu v určitých oblastech vzdělávání, projevující se vysokou motivací, cílevědomostí a kreativitou. Paradoxně právě mimořádné nadání žáků a studentů školy v oblasti jejich hlavního (tj. umělecky zaměřeného) oboru těmto brání výrazněji se účastnit vzdělávání v domově mládeže, neboť značnou část svého volného času věnují zdokonalování svých uměleckých dovedností (formou individuálního cvičení, docházky na individuální hodiny, individuální návštěvou koncertů a divadelních představení, účastí na soutěžích atp.). Domov mládeže jim proto vychází vstříc zejména individuálním přístupem, motivací a podporou.

8 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVÁNÍ V DOMOVĚ MLÁDEŽE

8.1 CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Cíle vzdělávání jsou společenské požadavky na rozvoj žáků po stránce vzdělanostní i osobnostní. Stanovení cíle usnadňuje formu efektivních výchovných a vzdělávacích strategií a prostředků k jejich dosažení. Přesná a jasná formulace cíle vzdělávání je také základním předpokladem pro hodnocení výsledků vzdělávání (zda bylo cíle vzdělávání dosaženo).

Srozumitelně formulovaný cíl v ŠVP, který škola zveřejňuje, má i motivační a informační roli pro žáky, studenty, zákonné zástupce nezletilých žáků ad.

Zásady a cíle vzdělávání v obecné rovině vyjmenovává § 2 školského zákona, pro vzdělávání v domově mládeže jsou podstatné následující.

8.1.1 Zásady vzdělávání

- a) Rovný přístup každého občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického a sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost všech účastníků vzdělávání,
- d) co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- e) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů stanovených školským zákonem a vzdělávacími programy.

8.1.2 Obecné cíle vzdělávání

- a) Rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výběr povolání nebo pracovní činnost, získávání informací a učení se v průběhu života,
- b) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- c) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- d) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,

e) poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,

f) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházejících ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

8.1.3 Obecné cíle vzdělávání v domově mládeže

- a) Harmonický rozvoj osobnosti žáků a studentů,
- b) podpora a rozvoj jejich učení a poznávání,
- c) podpora kritického myšlení,
- d) osvojení základních hodnot demokratické společnosti,
- e) získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost, která komunikuje s ostatními a působí na své okolí,
- f) podpora přípravy na vyučování,
- g) rozvoj verbální a neverbální komunikace,
- h) schopnost týmové práce,
- i) výchova k smysluplnému využívání volného času
 - zájmová činnost
 - dostatek námětů pro naplňování volného času v nabídce volnočasových aktivit.

Pedagogické působení a podpora žáků a studentů v domově mládeže směřují k tomu, aby žáci byli v domově mládeže spokojeni, cítili se bezpečně, byli úspěšní a slušní a vybaveni klíčovými kompetencemi a funkční gramotností (čtenářskou, mediální, informační, finanční).

8.1.4 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou integrované vzdělávací cíle zahrnující soubor vědomostí, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů a hodnotových orientací, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, pracovní uplatnění a celoživotní vzdělávání. Klíčové kompetence jsou univerzálně použitelné, jsou to soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných postupů (výsledků vzdělávání) a lze je chápat jako integrované dílčí vzdělávací cíle. Představují soubor znalostí rozvinutých do schopností a ověřených dovedností, které jedinec využívá v praxi, projevujících se v postojích a hodnotových orientacích.

Ve výchově mimo vyučování, např. v domově mládeže, není závazným cílem pedagogického procesu klíčové kompetence naplnit, ale pouze je posilovat a rozvíjet. V neformálním a informálním vzdělávání nejsou stanoveny vzdělávací standardy, ale vzdělávání je založeno na zájmech jednotlivce, na neformálním působení pedagogického pracovníka. Výsledky jsou proto obtížně hodnotitelné. V domově mládeže je klíčovou osobností ve výchově vychovatelka. Vychovatelky vycházejí ze schopnosti žáků a studentů, které se snaží rozvinout do vědomostí a dovedností, ústících v určité postoje a hodnotové orientace, tzv. klíčové kompetence.

Vychovatelka je žákům a studentům průvodcem na cestě vzděláváním, inspiruje je a také zaručuje určitá pravidla a řád. Jejím úkolem je nabízet žákům a studentům bohatý a pestrý program, podporovat jejich tvořivost a aktivitu a respektovat jejich individualitu. Je nutné neustále usilovat o harmonizaci mezilidských vztahů v celém domově mládeže i ve výchovné skupině, zaměřit se na slušné chování žáků, rozvíjet jejich samostatnost, schopnost kooperace a týmové práce, vést žáky k pozitivnímu myšlení, organizovat co největší počet volnočasových aktivit jako prevenci sociálně patologických jevů. V rámci možností preventivně předcházet kázeňským problémům, popřípadě včas informovat zákonné zástupce nezletilých žáků o závažnějších porušeních či o celkovém zhoršení chování nezletilých žáků.

Žádoucí je podporovat žáky v učení, v účasti v různých soutěžích, vést je k ekologickému myšlení, pořádat sportovní turnaje, v návaznosti na získané školní znalosti pomáhat a vést žáky v jejich dalším rozvoji (např. vyhledáváním dalších informací, zpracováváním vzdělávacích projektů), snažit se zapojit žáky do života a chodu domova mládeže, a tak celkově rozvíjet mimoškolní činnost žáků. Vzájemná spolupráce vychovatelek se zákonnými zástupci nezletilých žáků a pedagogickými pracovníky školy (případně škol, ze kterých jsou ubytovaní žáci), je samozřejmostí.

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby se žáci a studenti a následně absolventi efektivně učili, vyhodnocovali dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovali potřeby a cíle dalšího vzdělávání, to znamená, že by měli:

- mít pozitivní vztah k učení,
- ovládat různé techniky učení,
- vytvořit si vhodný studijní režim a studijní podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (studijní a analytické čtení),
- vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotní,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy
- pořizovat si poznámky z mluveného projevu, textu atd.
- využívat ke svému učení různé informační zdroje,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, odhalovat příčiny školní neúspěšnosti,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci, studenti a absolventi byli schopni soustavně řešit běžné problémy (pracovní i osobní), to znamená, že by měli:

- porozumět zadání úkolu a určit problém, umět řešit problém, navrhnout způsob řešení a zdůvodnit jej,
- uplatňovat při řešení problému metody logického myšlení a myšlenkové operace,
- rozlišovat správné a nesprávné řešení problému a nést odpovědnost za následky řešení, netrvat jen na jednom řešení,
- učit se být flexibilní,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro řešení problému,
- využívat a aplikovat v praxi své zkušenosti a vědomosti,
- spolupracovat při řešení problému v týmu,
- nevyhýbat se problémům.

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci, studenti a absolventi byli schopni:

- správně se vyjadřovat v různých životních situacích,
- rozvíjet slovní zásobu,
- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a vhodně se prezentovat,
- umět nejen mluvit, ale i naslouchat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a jazykově správně a kultivovaně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své postoje,
- ovládat verbální i neverbální komunikaci,
- chápat pravidla mediální komunikace.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci, studenti a absolventi byli schopni:

- stanovit si své cíle osobního rozvoje v oblasti pracovní i zájmové,
- pečovat o své zdraví,
- přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů,
- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti,
- přebírat odpovědnost za své chování a jednání,
- stanovovat si cíle a priority podle svých schopností, pracovní a zájmové orientace a životních podmínek,
- učit se plánovat,
- adekvátně přijímat rady i kritiku,
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- prosadit se, ale i podřídit se skupině,

- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, uvědomovat si důsledky nezdravého životního stylu a negativních závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, pozitivně je ovlivňovat,
- řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní,
- pracovat a jednat v týmu,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předcházet osobním konfliktům,
- nepodléhat předsudkům a stereotypům vůči jiným lidem,
- vytvořit si reálnou představu o sobě samém.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci, studenti a absolventi uznávali hodnoty a postoje demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury. Měli by tedy být schopni:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním i veřejném zájmu,
- dodržovat právní předpisy, respektovat práva a osobnost druhých lidí, včetně jejich kulturních specifik,
- vystupovat proti nesnášenlivosti, rasismu, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami slušného chování,
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- v rámci plurality a multikulturního soužití si uvědomovat vlastní kulturu a národní identitu, být tolerantní,
- zajímat se o politické a společenské dění v české republice i ve světě,
- chápat význam životního prostředí a jednat v duchu udržitelného rozvoje, chránit životní prostředí,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při ochraně života a zdraví ostatních,
- rozpoznat násilí, dbát na vlastní a skupinovou bezpečnost,
- uznávat hodnoty a tradice svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat tradice a hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury a mít k nim pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci, studenti a absolventi byli schopni:

- optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro uplatnění na trhu práce a pro rozvoj profesní kariéry,
- získat odpovědný postoj k vlastnímu profesnímu vzdělávání,
- uvědomovat si význam celoživotního učení,
- reagovat na měnící se pracovní podmínky,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce,

- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách na trhu práce,
- využívat poradenských služeb ze světa práce i vzdělávání,
- vhodně komunikovat se zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců,
- rozumět podstatě a principům podnikání.

Kompetence pracovat s informačními a komunikačními technologiemi (dále jen „ICT“)

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci, studenti a absolventi byli schopni:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky ICT,
- pracovat s běžným programovým vybavením, vč. elektronické pošty,
- získávat informace z internetu,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů a různých médií,
- posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů,
- kriticky přistupovat k získaným informacím,
- být mediálně gramotní.

Kompetence k trávení volného času

Obecné cíle vzdělávání jsou doplněny o cíle specifické, tj. vychovávat žáky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky, studenty a absolventy dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Žáci, studenti a absolventi by měli být schopni:

- účelně a smysluplně trávit volný čas,
- orientovat se v možnostech a nabídce smysluplného trávení volného času,
- vybírat si zájmové činnosti dle svých osobních dispozic a zájmů,
- rozvíjet své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech,
- rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresu či jednostranné zátěže ze školního vzdělávání, následně ze zátěže pracovní,
- odmítnout nabídky nevhodného trávení volného času,
- dodržovat zásady fair play,
- prostřednictvím volnočasových aktivit posilovat a rozvíjet klíčové kompetence.

8.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy na úrovni školy a školského zařízení uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola a školské zařízení cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence. Výchovná práce v domově mládeže má svá specifika a liší se od vzdělávání ve škole.

Hlavní výchovnou a vzdělávací strategií v domově mládeže je akceptování pedagogiky volného času. Důležitou výchovnou a vzdělávací strategií je, že vychovatelky převzou odpovědnost za úspěšné vytváření pozitivního klimatu v domově mládeže i ve svých výchovných skupinách, za prevenci rizikových projevů chování žáků a studentů a za všestrannou podporu žáků a studentů v učení. Jako další důležitou výchovnou strategií je vlastní hodnocení domova mládeže, neustálé zlepšování podmínek a spolupráce se zástupci žáků a studentů a dalšími partnery.

Požadavek dobrovolnosti:

- žák/student se může a nemusí zúčastnit plánovaných volnočasových aktivit (volný čas je oblastí svobodné volby).

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času:

- pedagogický pracovník má povinnost volný čas ovlivňovat formou nabídky a motivace. Aktivity pedagogický pracovník nabízí, ale i ovlivňuje (např. aby nevznikala závislost na PC a internetu na úkor poskytovaných aktivit).

Požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti:

- pedagogický pracovník má povinnost chválit, vyzdvihovat a hodnotit žáky/studenty vzhledem k jejich možnostem a momentálnímu stavu,
- vyjadřuje-li pedagogický pracovník nesouhlas, musí se vztahovat k momentální činnosti, musí dávat najevo, za co přesně je žák/student kárán.

Požadavek přiměřenosti:

- plánované a navozované činnosti (aktivity) musí být přiměřené věku, pohlaví a zájmu žáků.

Požadavek zajímavosti (atraktivita) a zájmovosti:

- pedagogický pracovník musí žáky/studenty vhodně motivovat a činnost zajímavě rozvíjet, musí být průvodcem žáků/studentů po zájmových činnostech, ale nevnučuje se.

Požadavek citovosti a citlivosti:

- zájmové aktivity by měly přinášet pozitivní emoce a hodnocení žáků a studentů by mělo být citlivé.

Požadavek prostoru k seberealizaci:

- pedagogický pracovník dbá na to, aby se žák či student v dané činnosti mohl realizovat a měl pocit úspěšnosti,
- pedagogický pracovník volí aktivity tak, aby se v nich uplatnili a byli i přiměřeně úspěšní všichni žáci/studenti.

Základním prostředkem výchovné činnosti je zážitek (prožitek) žáků a studentů, který obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Důležité je pozitivní klima, kultura a atmosféra domova mládeže.

8.3 FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ**Formy výchovné činnosti a aktivity:**

- plánování a příprava výchovné činnosti,
- kolektivní působení,
- individuální působení,
- individuální pohovory,
- průběžné neformální působení vychovatelek,
- pravidelné aktivity – studijní klid, zájmové útvary, pravidelné akce zájmových útvarů,
- příležitostné aktivity – jednorázové akce, exkurze, výlety, turnaje, besedy, soutěže,
- spontánní aktivity.

Metody výchovné činnosti:

- motivace a aktivizace žáků a studentů,
- rozhovor, řízený rozhovor,
- přednáška, beseda,
- diskuse, řízená diskuse,
- trénink dovednosti,
- modelová situace,
- žákovský projekt,
- dotazníky, ankety,
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže,
- monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání (úspěšnost žáků a studentů, zapojení do aktivit apod.).

V domově mládeže dále plní vychovatelky stálé úkoly, což je průběžná výchovná činnost (kontrola pořádku a úklidu, dodržování vnitřních předpisů školy a domova mládeže, pomoc a podpora při přípravě na vyučování, zprostředkování vzájemné pomoci žáků a studentů apod.)

8.4 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání je chápán jako prostředek k dosažení a rozvíjení kompetencí žáků a studentů. Zahrnuje poznatky, dovednosti a hodnoty z různých oblastí vzdělávání. Obsah vzdělávání je soubor předpokládaných výsledků vzdělávání.

Obsah vzdělávání v domově mládeže je strukturován do následujících oblastí.

Jazykové vzdělávání a komunikace

Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační kompetence žáků či studentů a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Rozvíjí také sociální kompetence žáků a studentů. K dosažení tohoto cíle přispívá i estetické vzdělávání, které prohlubuje jazykové znalosti a kultivuje jazykový projev žáků a studentů.

Společenskovědní vzdělávání

Cílem společenskovědního vzdělávání je připravit žáky a studenty na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti, směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků a studentů, aby byli slušní, zodpovědní a jednali pro veřejný zájem, učí je poznávat vlastní identitu, kriticky myslet a rozumět světu, ve kterém žijí. Společenskovědní vzdělávání přispívá ke kultivaci historického, politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků a studentů a k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

Estetické vzdělávání

Cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah žáků a studentů k materiálním a duchovním hodnotám a snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochrany. Systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka/studenta a je obranou proti manipulaci a netoleranci. Podílí se na rozvoji sociálních kompetencí žáků/studentů a přispívá k jazykovému vzdělávání (kultivace projevu).

Vzdělávání pro zdraví

Cílem vzdělávání je vybavit žáky a studenty znalostmi a dovednostmi potřebnými k péči o zdraví a bezpečnost, podpoří jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. Důraz je kladen na výchovu proti závislostem (alkohol, tabákové výrobky, drogy, hrací automaty, počítačové hry atp.), na výchovu ke zdravému životnímu stylu (životní prostředí, výživa, hygiena, pohybové aktivity, mezilidské vztahy), a k odpovědnému přístupu k sexu. Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci a studenti vážili zdraví, chápali, jak působí životní prostředí na člověka, znali prostředky, jak chránit své zdraví, využívali pohybových činností a soutěží dle zásad fair play, kontrolovali a ovládali své jednání, chovali se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu. Oblast zahrnuje také ochranu člověka za mimořádných událostí.

Vzdělávání v ICT

Cílem vzdělávání v ICT je naučit žáky pracovat s prostředky ICT a pracovat s informacemi. Vzhledem ke zvláštnostem práce v domově mládeže je však obsah vzdělávání v ICT zaměřen zejména správné zásady práce s ICT a práci s informacemi touto cestou získanými.

8.5 ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

ŠVP domova mládeže není dokumentem, kterým by se řídilo vzdělávání po konkrétně stanovenou dobu. Na ŠVP domova mládeže navazuje roční plán činnosti domova mládeže a jeho konkretizace v měsíčních a týdenních plánech činnosti domova mládeže.

Roční plán činnosti domova mládeže je koncipován vždy na jeden školní rok a obsahuje koncepci činnosti domova mládeže s orientačním časovým určením jednotlivých činností. Roční plán činnosti obsahuje seznam a popis zájmových aktivit, které budou v daném školním roce nabízeny. Roční plán činnosti schvaluje ředitelka školy.

V měsíčních plánech domova mládeže jsou uváděny konkrétní akce ve vazbě na konkrétní termíny, nikoliv dlouhodobé průběžné činnosti realizované vychovatelkami. Měsíční plán připravuje ve spolupráci s vychovatelkami vedoucí vychovatelka a předkládá jej ředitelce školy. Měsíční plány obsahují i program činností vlastních výchovných skupin (plánované pravidelné i jednorázové činnosti).